

# ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

13.



## KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 12-го Февраля — 1835 — Wilno. Wtorek. 12-go Lutego.

### ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28-го Января.

Высочайшею Грамотою (16 Января 1835 года) Генераль-Маіоръ, Начальникъ 6-го округа Корпуса Жаендармовъ, Графъ *Апраксинъ*, въ воздаяніе отличнo-усердной и ревностной службы его, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны первой степени*, Императорскою Короною укрѣпленнаго.

— Высочайшею Грамотою, отъ 23-го сего Января, Инженеръ-Генераль-Маіоръ, Командиръ Сѣвернаго округа Морской Строительной части, *Валуевъ*, за усилшное постройеніе Кронштатскихъ морскихъ укрѣпленій, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава первой степени*. (Спб. В.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ въ деніе Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, съ изьясненіемъ къ исполненію Именнаго Его Императорскаго Величества Высочайшаго Указа, даннаго Сенату въ 18-й день Ноября 1834 года за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, въ коемъ изображено: „Снисходя на всеподданѣйшее прошеніе Статсъ-Дамы Двора Нашега, Княгини Натальи Голицыной, Всемилостивѣйше дозволяемъ въ Калужскомъ имѣніи, принадлежащемъ частію ей одной, а частію вмѣстѣ съ сыномъ Генераломъ отъ Кавалеріи Княземъ Дмитріемъ Голицынымъ, учредить Маіоратъ на слѣдующихъ основаніяхъ отъ нея представленныхъ: 1-е.) Въ составъ Маіората отдѣлить Калужской Губерніи село Городню съ сельцомъ Усадье и деревнями: Натальиною, Слободкою (Борисовкою тожь), Красотынею (Квасотынею тожь) и Незамаевымъ (Засадскимъ тожь), въ коихъ по 7-й ревизіи числится крестьянъ 555 мужеска пола душъ съ 2,191 десятиною земли, включительно съ пустошамъ Мануровою и Услоумовою. 2-е.) На имѣніе, поступающее въ Маіоратъ, налагается немедленно повсемѣстное запрещеніе. 3-е.) По смерти Княгини Натальи Голицыной, имѣніе въ цѣлостномъ и нераздѣльномъ его составѣ переходитъ къ единственному сыну ея Князю Дмитрію, а послѣ старшему его сыну Князю Владиміру, потомъ къ старшему сыну сего послѣдняго, слѣдуя такимъ образомъ по нисходящей линіи до тѣхъ поръ, пока въ родѣ Князя Владиміра не останется потомковъ мужеска пола фамиліи Голицыныхъ. 4-е.) Въ случаѣ пресѣченія мужескаго рода Князя Владиміра, имѣніе поступать въ родъ младшаго сына Князя Дмитрія, Князя Бориса, на томъ же основаніи, на какомъ было во владѣніи Князя Владиміра, и еслибъ случилось, что до вступленія во владѣніе имѣніемъ, старшій сынъ Князя Дмитрія, Князь Владиміръ умеръ холостымъ, или по женитьбѣ бездѣтнымъ, то имѣніе переходитъ прямо во владѣніе Князя Бориса. 5-е.) Еслибъ мужеское поколѣніе Князей Владиміра и Бориса пресѣлось, или совершенно оного не было, тогда имѣніе должно поступить въ родъ женскаго пола, и слѣдуя всегда правилу первородства, оставаться во всей нераздѣльной цѣлости во владѣніи старшаго въ ро-

### WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 28 Stycznia.

Przez Najwyższe Dyploma dnia 16 Stycznia 1835 roku, Jenerał-Major, Naczelnik 6go Okręgu Korpusu Żandarmów Hrabia *Apraxin*, w nagrodę odznaczający się i gorliwej służby, Najłaskawiej mianowany Kawalerem orderu *Św. Anny 1go stopnia Cesarzską Koroną ozdobionego*.

— Przez Najwyższe Dyploma dnia 23 Stycznia, Jenerał-Major Inżynierów, Dowódca Północnego Okręgu Morskiej Budowniczej części, *Watujew*, za rychłe wybudowanie Kronsztatskich morskich szanców, Najłaskawiej mianowany Kawalerem *Cesarzskiego i Królewskiego orderu Św. Stanisława 1go Stopnia*. (G. S. P.)

— Rządzący Senat słuchaliawiadomienia Powszechnego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, z wypisaniem ku wypełnieniu Imiennego Jego Cesarzskiej Mości Najwyższego Ukazu, danego Senatowi w dniu 18tym Listopada 1834 roku, z własnoręcznym Jego Cesarzskiej Mości podpisem, w którym wyrażono: „Przychylając się do najuniższej prośby Damy Stanu Dworu Naszego, Xiężny Natalii *Golicynowej*, Najłaskawiej dozwalamy w majątku *Kałuzkim*, należącym częścią do niej samej, częścią razem z synem Jenerałem Kawaleryi Xiążęciem *Dymitrem Golicynem*, ustanowić Majorat na zasadach następujących, od niej samej podanych: 1) Do składu Majoratu oddzielić *Kałuzkiej Gubernii* dobra *Horodnia* z majątkiem *Usadje* i *wsiami*: *Nataliną*, *Słobodką* (także *Borysówką*), *Krasotyną* (także *Kwasotyną*) i *Niezamajewym* (także *Zasadskim*), w których podług 7mej rewizji liczy się włościan pćci męzkiej dusz 555 z 2,191 dziesięcin ziemi, włącznie z pustoszami *Maucurową* i *Uslumową*. 2) Na majątek, wchodzący do Majoratu, wkłada się niezwłocznie powszechne zaprzeczenie. 3) Po śmierci Xiężny *Natalii Golicynowej*, majątek w całkowitym i nierozdzielnym składzie przechodzi na jedynego jej syna Xiążęcia *Dymitra*, a po nim na starszego jego syna Xiążęcia *Włodzimierza*, potem na starszego syna tego ostatniego, postępując takim porządkiem w linii pochodzącej dotąd, póki w rodzie Xiążęcia *Włodzimierza* nie pozostanie potomków pćci męzkiej rodziny *Golicynów*. 4) W zdarzeniu ustania pćci męzkiej Xiążęcia *Włodzimierza*, majątek przechodzi na ród syna młodszego Xiążęcia *Dymitra*, Xiążęcia *Borysa*, na teyże ośnowie, na jakiej był we władaniu Xiążęcia *Włodzimierza*, i jeśliby się zdarzyło, że przed objęciem we władanie majątku starszy syn Xiążęcia *Dymitra*, Xiążę *Włodzimierz* umarł niezonyatym, lub po ożenieniu się bezdzietnym, wtedy majątek przechodzi prosto we władanie Xiążęcia *Borysa*. 5) Jeśliby męzkie pokolenie Xiążąt *Włodzimierza* i *Borysa* ustało, lub zupełnie onego nie było, tedy majątek przeyszdź powinien do rodu pćci żeńskiej, i, postępując zawsze za prawidłem pierwородztwa, ma zostawać w zupełnie nierozdzielnej całości we władaniu starszego z rodu. W zdarzeniu zaś ustania potomstwa, jak w męzkiem tak i żeńskim pokoleniach, przechodzi podług praw o następstwie do bocznych linii, także podług prawa pierw-

дѣ. Въ случаѣ же прекращенія потомства, какъ въ мужескомъ, такъ и въ женскомъ колѣнахъ, переходить по законамъ о наследствѣ въ боковыя линии, также по праву первородства и въ томъ же нераздѣльномъ и цѣлостномъ составѣ. Если же бы вовсе не явилось никого, кто могъ бы имѣть право наследства къ Маіоратному имѣнію, тогда оно, по общему закону о таковыхъ безнаследственныхъ имѣніяхъ, дѣляясь выморочнымъ, поспуаетъ въ казну. 6-е.) Имѣніе, поступающее въ Маіоратъ, не можетъ быть ни въ какомъ случаѣ ни закладываемо, ни продаваемо, не только по собственной волѣ владѣльца, но даже за долги казенные или частные, и никакимъ образомъ отчуждаемо въ другое владѣніе. Если же владѣлецъ Маіората впадетъ въ долги по казеннымъ, или частнымъ взысканіямъ, и другаго имѣнія, которое бы взысканіе сіе вполне обезпечивало, у него не будетъ, тогда обязывается удовлетворять оныя изъ доходовъ Маіоратнаго имѣнія, и когда бы въ семь случаевъ оказался неисправнымъ, имѣніе Маіоратное должно быть подвергнуто опеке на основаніяхъ, въ законахъ на подобныя случаи опредѣленныхъ. Но опека сія не можетъ продолжаться за смертію Маіоратнаго владѣльца, оказавшаго неисправность въ платежѣ долговъ: ибо преемникъ Маіоратнаго имѣнія не долженъ принимать на свою отвѣтственность долговъ предшественника. 7-е.) Не возбраняется владѣльцу Маіоратнаго имѣнія присоединять къ Маіорату другія деревни или земли, но не иначе, какъ съ Нашего на сіе разрѣшенія и съ тѣмъ, чтобы присоединяемое имѣніе было свободно отъ запрещенія. 8-е.) Дозволяется какъ Княгинѣ Голицыной, такъ и послѣдующимъ Маіоратнымъ владѣльцамъ, изъ Маіоратнаго имѣнія отпускать на волю крестьянъ и дворовыхъ людей, ей же Княгинѣ Голицыной исключительно, переселять ихъ по удобности и по взаимному съ ними согласію на другія земли, а также крестьянъ изъ другихъ деревень переводить въ оное имѣніе съ тѣмъ только, чтобы земли Маіоратнаго имѣнія считались всегда неприкосновенными и нераздѣльными, и чтобы количество населенія Маіората не превышало узаконенной пропорціи на души крестьянъ той Губерніи, въ коей состоитъ имѣніе, а выселеніе изъ оного дѣлаемо было единственно при народонаселеніи, превосходящемъ сію пропорцію, и тогда уже выселенные крестьяне выходятъ навсегда изъ состава Маіората; и 9-е.) если Маіоратное имѣніе достанется малолѣтнему наследнику, то, до совершеннаго его возраста, опека, на общемъ основаніи законовъ, имѣть быть поручена ближайшимъ родственникамъ по распоряженію Дворянской Опеки. (Января 5-го дня 1835 года. По 7-му Департаменту.)

— Государственный Совѣтъ въ Департаментъ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Начальника Главнаго Морскаго Штаба Его Императорскаго Величества по вопросу: какъ поступать въ удовлетвереніи частныхъ убытковъ отъ поврежденія казенными судами купеческихъ и обратно, и признавъ составленные имъ, въ разрѣшеніе сего вопроса, правила полезными и цѣли своей соответствующими, *имѣніемъ положило* постановить слѣдующее: 1.) Коль скоро военное судно сойдется или свалится съ купеческимъ на рейдѣ или гавани какого либо Россійскаго Порта, то главное мѣстное Начальство немедленно, по принесеніи на сіе жалобы, распоряжается о производствѣ по сему случаю слѣдствія чрезъ знающихъ Морское дѣло чиновниковъ, при Депутатахъ со стороны купечества, если слѣдствіе будетъ производиться по распоряженію Морскаго въ Портѣ Начальства, и при Депутатахъ какъ со стороны купеческой, такъ и Морской, если слѣдствіе будетъ производиться по распоряженію Гражданскаго вѣдомства. 2.) Если такой случай послѣдуетъ въ удаленіи отъ Портовъ, но при Россійскихъ берегахъ, то прибрежное Полицейское Начальство приводитъ всѣ обстоятельства дѣла въ извѣстность чрезъ отобраніе показаній отъ жителей; Командиръ же военнаго, равно и шхиперъ купеческаго судна, обязаны, въ огражденіе себя, не упуская времени, сообщить Полицейскому Начальству всѣ подробности происшествія. 3.) Сіе предварительное обслѣдованіе дѣла, въ случаѣ принесенія съ которой либо стороны жалобы, служить потомъ основаніемъ при производствѣ формальнаго слѣдствія въ томъ Россійскомъ Портѣ, куда прибудутъ оба означенныя судна; если же суда пойдутъ въ разные Порты, то жалоба приносится въ томъ мѣстѣ, гдѣ находится то судно, съ котораго отыскивается удовлетвореніе убытковъ, и гдѣ тогда производится и формальное слѣдствіе, съ истребованіемъ нужныхъ къ дѣлу свидѣній чрезъ Начальство того Порта, куда отправилось другое судно. 4.) При поврежденіи

родства и въ тѣмъ нераздѣльнымъ и цѣлостнымъ составѣ. Gdyby zaś zupełnie nie było nikogo, ktoby mógł mieć prawo następstwa do majątku Majoratowego, tedy ten, podług powszechnego prawa o takichъ bezsukcesyjnychъ majątkachъ, stając się majątkiemъ po wygasłychъ imionachъ, wchodzi do Skarbu. 6) Majątek, należący do Majoratu, nie może być w żadnymъ zdarzeniu ani zastawiany, ani sprzedawany, nie tylko z własnej woli właściciela, lecz nawet za długi Skarbowe albo szczególne, i w żaden sposóbъ alienowanymъ do innego władania. Jeśli zaś właściciel Majoratu wpadnie w długi za Skarbowe albo prywatne poszukiwania, a drugiego majątku, któryby to uzyskanie w zupełności zabezpieczał, u niego nie będzie, wtedy jest obowiązany zapłacić długi z dochodów Majoratowego majątku, a jeśli w tymъ zdarzeniu okazał się nierzetelnymъ, majątekъ Majoratowy, powinien być oddany pod opiekę na zasadachъ, w prawachъ na podobne zdarzenia przepisanychъ. Lecz ta opieka nie może trwać po śmierci właściciela Majoratowego, który okazał nierzetelność w opłacaniu długów, albowiem następca majątku Majoratowego, nie jest obowiązany na swą odpowiedzialność przyjmować długi poprzednika. 7) Nie wzbrania się właścicielowi Majoratowego majątku przyłączać do Majoratu innych wsi albo ziem, lecz nie inaczej, jak z Naszego na to rozwiązania, i z tѣm, аżeby przyłączający się majątekъ wolny był od zaprzeczenia. 8) Dozwala się jak Księżnie Golicynowej, tak i następnymъ właścicielomъ Majoratowym, z majątku Majoratowego udarowywać wolnością włościan i dwornychъ ludzi, а jeżyże Księżnie Golicynowej wyłącznie, przesiedlać ichъ podługъ upodobania, i po wzajemnemъ z niemi zgodzeniu się na inne ziemie, а także włościan z innychъ wsi przenosić do tego majątku, z tѣmъ tylko, аżeby ziemie majątku Majoratowego uważane były zawsze nietykalnymi i nierozdzielными, i аżeby ilość nasiedlenia Majoratu nie przewyższała ustanowionej proporcji na dusze włościan tej Gubernii, w której jest położony majątek, а przesiedlenie z niego czynione było jedynie, kiedy ludność przewyższać będzie tę proporcję, i w tѣmъczasъ przesiedlenie włościanie nazawsze już wychodzą ze składu Majoratu; i 9) Jeśli majątekъ Majoratowy dostanie się małoletniemu dziedzicowi, tedy do zupełności jego lat, opieka na powszechnej podstawie praw, ma być polecona najbliższemu familiantom, podługъ rozporządzenia Opieki Dworzanskiej. (5 Stycznia 1835 roku. Z 7go Departamentu.)

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechnémъ Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Naczelnika Głównego Sztabu Morskiego Jego Cesarskiej Mości w rzeczy zapytania: jakъ postępować w wynagrodzeniu prywatnychъ strat od uszkodzenia przez skarbowe okręty kupieckichъ i wzajemnie, i uznawszy ułożone przez niego, na rozwiązanie tego zapytania, prawidła pożytecznymi i celowi swojemu odpowiednimi, przez *opinią zamierzyła* postanowić, co następuje: 1) Jakъ tylko okrętъ wojenny zeydzie się lub się zwali z kupieckimъ на рейдѣ lub przystani jakiegokolwiek Rossyjskiego portu, tedy Główna Zwierzchność miejscowa niezwłocznie, po zanieśieniu na to skargi, czyni rozporządzenie o odbyciu w tѣmъ zdarzeniu śledztwa przez Urzędnikówъ znającychъ marynarkę, w obecności Deputatówъ ze strony kupiectwa, jeśli śledztwo będzie się odbywać to za rozporządzeniemъ morskiej Zwierzchności w porcie, а przy Deputatachъ, jakъ ze strony kupieckiej, takъ i morskiej, jeśli śledztwo będzie się odbywać za rozporządzeniemъ Rządu Cywilnego. 2) Jeśli takie zdarzenie zaydzie w oddaleniu od portówъ, lecz przy brzegachъ Rossyjskichъ, tedy nadbrzeżna Zwierzchność Policyjna, doprowadza wszystkie okoliczności sprawy do wiadomości przez zebranie równie i szyper kupieckiego okrętu, są obowiązani dla zastonienia siebie, nie zwlekającъ czasu, wiadomić Zwierzchność Policyjną o wszystkichъ szczegółachъ wypadku. 3) To pierwsze rozpytanie się o sprawie w zdarzeniu zanieśienia z którejkolwiek strony skargi, służy potemъ za osnowę przy odbywaniu formalnego śledztwa w tѣmъ Rossyjskimъ porcie, dokąd przybędą do różnychъ pomienione okręty; jeśli zaś statki poydą do różnychъ portówъ, wtedy skarga zanosi się do tego mieysca, gdzie się znajduje ten statek, z którego się uzyskuje wynagrodzenie strat, а gdzie wtedy wyprowadza się i formalne śledztwo, z zapotrzebowaniemъ istotnychъ do sprawy poświadczeńъ przezъ Zwierzchność tego portu. 4) Przy uszkodzeniu wojennychъ okrętówъ przezъ Rossyjskie kupieckie statki i wzajemnie, przy brzegachъ Mocarstwъ zagranicznychъ, pierwsze rozpyta-

военныхъ судовъ Россійскими купеческими судами и обратно, при берегахъ иностранныхъ Державъ, предварительное обслѣдованіе дѣлается при посредствѣ Нашихъ въ тѣхъ мѣстахъ Консуловъ; формальное же слѣдствіе производится въ одномъ изъ Россійскихъ Портовъ, согласно съ предъидущимъ пунктомъ. 5.) При таковыхъ слѣдствіяхъ принимаются въ соображеніе и все тѣ обстоятельства, кои въ подробности изложены въ 273-й статьѣ Высочайше утвержденнаго 1781 года Ноября 23 Устава купеческаго водоходства. 6.) Произведенное такимъ образомъ слѣдствіе, съ мнѣніемъ всѣхъ участвовавшихъ въ ономъ лицъ, поступаетъ въ мѣстный Коммерческій Судъ, Магистратъ или Ратушу, смотря по тому, гдѣ какое изъ сихъ мѣсть находится, для разсмотрѣнія поступковъ и правъ всѣхъ лицъ Гражданскаго вѣдомства и для опредѣленія съ нихъ взысканія въ пользу казны, или слѣдующаго имъ, на основаніи Устава купеческаго водоходства, удовлетворенія за убытки, причиненные имъ казеннымъ судомъ, не касаясь того, на чей счетъ должно быть отнесено таковое удовлетвореніе. 7.) Дѣла сіи, по рѣшеніи въ нижнихъ инстанціяхъ, поступаютъ на ревизію въ высшія, на основаніи общихъ узаконеній, то есть, въ случаѣ обвиненія частныхъ лицъ, по жалобамъ ихъ принесеннымъ въ законныхъ формахъ и порядкѣ; въ случаѣ же присужденія въ пользу ихъ удовлетворенія за убытки, причиненные имъ казеннымъ судомъ, или признанія ихъ невинными въ убыткахъ, понесенныхъ казною, на правѣ дѣлъ частныхъ лицъ съ казною. 8.) При производствѣ сихъ дѣлъ въ нижнихъ и среднихъ инстанціяхъ, присудствуютъ въ оныхъ со стороны Морской Депутаты на равномъ правѣ съ другими Членами; Правительствующій же Сенатъ по дѣламъ такого рода требуетъ предварительнаго заключенія Начальника Главнаго Морскаго Штаба Его Императорскаго Величества. 9.) Окончательныя рѣшенія по дѣламъ симъ приводятся въ исполненіе на общемъ основаніи съ тѣмъ, что взыскиваемая съ частныхъ лицъ за поврежденіе военныхъ судовъ деньги, должны поступать въ Морское вѣдомство, обязанное между тѣмъ исплатить на свои суммы тѣ поврежденія; присуждаемыя же въ пользу частныхъ лицъ за причиненные имъ военными судами убытки, имѣютъ быть удовлетворены отъ Министерства Финансовъ. 10.) Удовлетвореніе убытковъ частныхъ лицъ за поврежденія, причиненныя имъ военными судами, должно быть произведено немедленно, по окончательномъ присужденіи оного. 11.) Морское же Начальство, по полученіи о томъ извѣщенія, предастъ военныхъ чиновъ участвовавшихъ въ семъ дѣлѣ, военному суду, для опредѣленія: не слѣдуетъ ли причиненный ими казнѣ расходъ взыскать съ нихъ и не подлежатъ ли они и другому по законамъ наказанію за нарушеніе правилъ Морскаго искусства, — или же случай тотъ долженъ быть отнесенъ къ неизбѣжнымъ послѣдствіямъ обстоятельствъ, въ коихъ они находились? 12.) Приговоры Военныхъ Судовъ по симъ дѣламъ имѣютъ поступать въ Аудиторіатскій Департаментъ Главнаго Морскаго Штаба Его Императорскаго Величества установленнымъ порядкомъ и получать въ ономъ окончательное рѣшеніе, на основаніи § 22 Образованія Морскаго Министерства. На подлинномъ мнѣніи собственною Его Императорскаго Величества рукою написано: „Быть по сему.“ Въ С. Петербургѣ, 12-го Декабря 1834 года. (Января 22-го дня 1835 года, По 1-му Департаменту). С. В.)

#### Варшава, 5-го Февраля.

Государь Императоръ 1 (13) Декабря прош. года въ С. Петербургѣ далъ слѣдующее повелѣніе. Сообразно 20 Арт. Органическаго Устава, дарованнаго Нами Польскому Царству 14 (26) Февраля 1832 года, коимъ предоставили Мы себѣ означить особеннымъ постановленіемъ, въ какой соразмѣрности и на какомъ основаніи Царство Польское будетъ имѣть участіе въ составѣ войскъ Нашихъ и по силѣ Манифеста Нашего 1 (13) Августа, касательно ежегоднаго набора рекрутъ въ Имперіи въ мирное время, постановили Мы и постановляемъ: Арт. 1. Въ Царствѣ Польскомъ, во время мира, производимъ будетъ рекрутскій наборъ ежегодно, полагая 2 съ половиною на тысячу жителей мужескаго пола, кромѣ однакожь Евреевъ. Арт. 2. помянутое число рекрутъ должно быть набираемо каждаго года по очереди изъ собственныхъ конскриптовъ по существующимъ нынѣ распоряженіямъ, или какія Мы впредь признаемъ сообразными. (G. C.)

#### ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 28-го Января.

Карнавалъ здѣсь довольно веселъ, завтра большой

не чини się за pośrednictwem Naszych w tych miejscach Konsulów; formalne zaś śledztwo odbywa się w jednym z Rossyyskich portów, zgodnie z poprzedzającym punktem. 5) Przy takowych śledztwach rozważają się i wszystkie te okoliczności, które w szczególności wyłożone w 275 artykule NAWYŻEJ utwierdzonej 1781 roku Listopada 23 Ustawy o kupieckiej żegludze. 6) Wyprowadzone takim sposobem śledztwo, z opinią wszystkich należących do tego osób, postępuje do miejscowego Handlowego Sądu, Magistratu lub Ratusza, podług tego, gdzie jakie z tych miejsc znajduje się, dla rozpatrzenia postępów i praw wszystkich osób Rządu Cywilnego, i dla wyznaczenia z nich uzyskania na rzecz Skarbu, albo też im należącego się, na osnowie ustawy o żegludze kupieckiej, wynagrodzenia za straty, im uczynione przez okręt Skarbowy, nie tykając tego, na czyu rachunek powinno być odniesione takowe wynagrodzenie. 7) Sprawy te po rozwiązaniu w niższych instancjach, idą na rewizyą do wyższych, na osnowie powszechnych praw, to jest: w zdarzeniu обвиненія osób szczególnych podług skarg zanesionych prawną formą i porządkiem; w zdarzeniu zaś przysądzenia na rzecz ich wynagrodzenia za straty, poczynione im przez okręt Skarbowy, lub uznania ich niewinnymi w stratach, poniesionych przez Skarb, na mocy prawa osób szczególnych ze Skarbem. 8) Przy odbywaniu tych spraw w niższych i średnich instancjach, zasiadają w nich ze strony morskiej Deputaci na równem z innemi Członkami prawie; Rządzący zaś Senat w sprawach takiego rodzaju żąda poprzedniczego postanowienia Naczelnika Głównego Morskiego Sztabu Jego CESARSKIEJ MOŚCI. 9) Ostateczne wyroki w tych sprawach przywodzą się do wypełnienia na powszechney osnowie z tém, że uzyskujące się od osób szczególnych, za uszkodzenie wojennych okrętów pieniądze, powinny wchodzić do zarządu morskiego, który obowiązany jest tym czasem na rachunek swych summ poprawić te uszkodzenia; przysądżający zaś na rzecz szczególnych osób za poczynione im przez wojenne okręta straty, mają być wynagradzane od Ministerjum Skarbu. 10) Wynagrodzenie strąt osób szczególnych za szkody poczynione im przez statki wojenne, powinno być uskutecznione niezwłocznie, po ostatecznem jego przysądzeniu. 11) Morska zaś Zwierzchność po otrzymaniu o tém uwiadomienia, oddaje Urzędników wojskowych, należących do tej sprawy pod Sąd Wojenny, dla zadecydowania: czy nie należy przyczyniony przez nich Skarbowi rozchód uzyskać z ich samych, i czy nie podlegają oni i innemu podług praw ukaranію za naruszenie prawideł morskiej sztuki, — albo, że zdarzenie to, powinno być odniesione do nieuchronnych skutków okoliczności, w których się oni znajdowali? 12) Wyroki Sądów Wojskowych w tych sprawach mają iść do Departamentu Audytorjatskiego Głównego Morskiego Sztabu Jego CESARSKIEJ MOŚCI ustanowionym porządkiem i otrzymywać w nim ostateczne rozwiązanie, na osnowie § 22 Urządzenia Ministerjum Morskiego. Na autentycznej opinii własnej Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano: „Ma być podług tego.“ W St. Petersburgu 12 Grudnia 1834 roku. (22 Stycznia 1835 roku. Z 1go Departamentu.) (G. S.)

#### Warszawa, dnia 5 Lutego.

NAYJAŚNIYSZY PAN dnia 1 (13) Grudnia r. z. wydał w Petersburgu następujące postanowienie: Zapatrzysz się na artykuł 20 Statutu Organicznego, w dniu 14 (26) Lutego 1832 roku przez Nas Królestwu Polskiemu nadanego, którym zachowaliśmy Sobie oznaczenie przez oddzielne postanowienie, w jakim stosunku, i na jakiej zasadzie Królestwo Polskie mieć będzie uczestnictwo w składzie wojska Naszego, a w zastosowaniu się do Manifestu Naszego z dnia 1 (13) Sierpnia b. r. względem corocznych poborów do wojska w Cesarstwie w czasie pokoju; postanowiliśmy i stanowimy: Artykuł 1. W Królestwie Polskiem podczas pokoju uskuteczniany będzie pobór rekrutów corocznie w stosunku 2cb i pół z tysiąca mieszkańców płci męskiej, z wyłączeniem wszakże starozakonnych. Artykuł 2. Powyższa liczba rekrutów ma być pobieraną każdego roku z rządu właściwych popisowych, podług rozporządzeń na teraz istniejących, lub jakie na przyszłość wydadz stosownem uznamy. (Gaz. Codz.)

#### WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 28 Stycznia.

Карнавалъ tu jest dość wesoly, — Dnia jutrzeysze-

балъ при Дворѣ. — 12-го будущаго мѣсяца, по случаю дня рожденія Его Императорскаго Величества, данъ будетъ Княземъ *Меттернихомъ*, большой парадный балъ. Бракосочетанію Графа *Сандора* съ Княжною Леонтиною *Меттернихъ*, назначено быть 8-го Февраля. (A. P. S. Z.)

### Ф р а н ц і я.

*Парижъ, 24-го Января.*

Изъ Рошефора доносятъ, что тамошній арсеналъ едва не сдѣлался жертвою пламени. 19-го въ ночь произошелъ въ самомъ арсеналѣ пожаръ; но поспѣшная помощь не допустила оному распространиться. Уронъ сгорѣвшей части дома, которая была мастерскою для морскихъ компасовъ, не великъ; но присемь истреблено значительное количество барометровъ, компасовъ и мастерскихъ орудій. Къ счастью, что огонь не пробился въ ближайшіе магазины, заключающіе большіе воюаго рода запасы; тогда потеря была бы невознаградима.

— *Journal des Débats* упоминаетъ, что Кристинысты поймали 15-ти лѣтнюю дочь Полковника *Ибаролла*, командующаго 5-мъ Наварскимъ полкомъ и увели ее въ Тафаллу.

— Американскій Журналъ, *Baltimore Republican* увѣряетъ, что Король *Людвикъ Филиппъ* владѣть одинъ по крайней мѣрѣ третью частію всего Американскаго долга. (G. C.)

*26-го Января.*

Въ Кафедральной церкви, въ Периге, отправлена 21-го сего мѣсяца Панихида, въ память *Людвика XVI* и Членовъ его фамиліи; Епископъ Перигійскій, совершалъ священно-служеніе и прочиталъ духовное завѣщаніе сего Короля-мученика.

*28-го Января.*

Мониторъ содержитъ Королевское повелѣніе отъ 22-го Января, по коему приговоренные къ ссылке и заточенію, должны быть заключены въ Дулленской цитадели; въ Сомскомъ Департаментѣ.

*29-го Января.*

Лордъ *Ковлей* приказалъ всѣ приуготовленія, сдѣланныя для прѣзда его, въ Англійскомъ Посланническомъ Домѣ остановить.

— *La Gazette de France* говоритъ: „Извѣстія изъ Королевской главной квартиры простираются до 18-го Января. *Донъ-Карлосъ* находился въ Голландіи. — *Сумалакаррегви* расположилъ свое войско по квартирамъ.“

*30-го Января.*

Герцоги *Орлеанскій* и *Немурскій* кушали вчера у Президента Палаты Депутатовъ. Столъ крытъ былъ на 40 приборовъ. Большая часть гостей были Члены Палаты Депутатовъ, различныхъ партій. Кромѣ сего было приглашено нѣсколько Перовъ и Генераловъ, Князь *Таллейранъ*, Посланники Австрійскій, Пруссійскій и Неаполитанскій и Префектъ Сенскаго Департамента. Принцы оставались до половины десятаго часа. *Constitutionnel* говоритъ, будто бы замѣтили, что Герцогъ *Орлеанскій* долго разговаривалъ съ *Г. Одиллономъ-Барроломъ*. „На вечеръ, присовокупляетъ онъ, послѣдовавшемъ за симъ обѣдомъ, было мало доктринеровъ, но зато гораздо болѣе Перовъ. *Г. Рини* былъ одинъ изъ числа Министровъ. Бюджетъ и проектъ закона о 25 милліонахъ были предметами разговора, и Депутаты, вообще казалось не были уступчивы въ отношеніи къ симъ двумъ предметамъ. Увѣрили также, что Американскій Сенатъ отвергнулъ будто бы строгія мѣры, предложенныя Президентомъ.“ Въ *Темпъ* также сказано, что Конгрессъ раскритиковалъ Посольство Президента, касательно Франціи, столь рѣшительно, какъ только то въ парламентскихъ формахъ возможно. *Messenger* полагаютъ однако же, что желательно бы было, чтобъ *le Темпъ* указалъ источникъ, откуда онъ таковыя извѣстія почерпнулъ; тогда, какъ по письмамъ изъ Нью-Йорка отъ 1-го Января ни малѣйшаго нѣтъ тому признака.

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи Палаты Депутатовъ представилъ Морскій Министръ проектъ закона, коимъ онъ для вооруженія и снабженія войскомъ нѣкоторыхъ кораблей, испрашивалъ въ добавокъ къ прежде назначенной суммѣ, еще 900,000 фр. Проектъ сей отосланъ въ Бюджетскую Коммиссію на разсмотрѣніе.

— Вчера Судъ Перовъ заключилъ снова 10 обвиненныхъ, и 4 освободилъ. Работы, по постройкѣ новой Судейской залы для Перовъ, начались вчера утромъ въ саду Люксембургскаго Дворца; *Г. Губье* подрядчикомъ, а Архитектору *Г. Альфонсу де Жиссору*, поручена постройка.

— Въ Бордоскихъ листахъ напечатано: „*Лоренцо* и *Ораа*, находятся по извѣстіямъ изъ Пампелоны отъ

го ма быдъ wielki bal u Dworu. Dnia 12 następującego miesiąca, z okoliczności rocznicy urodzin Jego Cesarskiej Mości, będzie dany wielki bal w Halli przez Xiążęcia *Metternich*. Zaślubienie Hrabiego *Sandora* z Xiężną *Leontyną Metternich*, przeznaczone na dzień 8 Lutego. (A.P.S.Z.)

### FRANCYA.

*Paryż, dnia 24 Stycznia.*

Donoszą z Rochefort, że tamieczny arsenał o mało nie stał się pastwą płomieni. Dnia 19 w nocy, wybuchnął pożar w samym arsenale: ale śpieszny ratunek nie dozwolił szerzyć się ogniewi. Strata spaloney części gmachu samego, w której były warstwy kompasów morskich, nie jest wielka, ale znaczna bardzo w barometrach, kompasach i innych tym warsztatom potrzebnych narzędziach. Szczęściem, że nie dostał się ogień do przyległych składów, obejmujących nadzwyczajnie wielkie zapasy różnego rodzaju: bo wtenczas byłaby strata nie do wynagrodzenia.

— Według *Journal des Débats*, Chrystyniści poymali 15to-lętnią córkę Półkownika *Ibarolla*, dowodzącego półkiem piątym Nawarczyków, którą uprowadzili do Tafalla.

— Amerykański dziennik *Baltimore Republican* utrzymuje, że Król *Ludwik Filip*, jest sam jeden właścicielem najmniej trzeciej części całego długu amerykańskiego. (Gaz. Codz.)

*Dnia 26.*

W kościele katedralnym w Perigueux odprawiono się dnia 21 b. m. uroczyste żałobne nabożeństwo, za *Ludwika XVIgo* i Członków jego rodziny Celebrował Biskup miejscowy i przeczytał testament Króla-męczennika.

*Dnia 28.*

Monitor zawiera postanowienie Królewskie pod dnem 22 Stycznia, podług którego skazani na wygnanie i więzienie, powinni być osadzani w Dulleńskiej cytadelli, w Departamencie Somskim.

*Dnia 29.*

Lord *Cowley* kazał wstrzymać przygotowania, które czyniono na przyjęcie jego w pałacu Ambassady angielskiej.

— W *Gazette de France* ozytamy: „Wiadomości z głównej kwatery Królewskiej dochodzą do dnia 18 Stycznia. *Don Carlos* znajdował się w Holanno. — *Zumala-Carreguy* rozłożył swe woyska na kwatery.“

*Dnia 30.*

*Xiążę Orleães* i *Nemours* byli wczora na obiedzie u Prezesa Izby Deputowanych. Siedzieli u stołu 40 osób, po większej części Członków wspomnioney Izby różnego stronnictwa. Znajdowali się oraz niektórzy Parowie i Jenerałowie, *Xiążę Talleyrand*, Postowie austriacki, pruski i neapolitański, oraz Prefekt Departamentu Sekwany. *Xiążęta* bawili do godziny pół do 10 wieczorem. *Constitutionnel* pisze: iż uważano, że *Xiążę Orleães* rozmawiał długo z Panem *Odillon-Barrot*. Tenże dziennik dodaje: „Na zabawie wieczornej, która po obiedzie nastąpiła, znajdowało się mało Doktrynerów, lecz za to liczba Parów powiększyła się. Z Ministrów był tylko Pan *Rigny*. Rozmawiano o budżecie i projekcie do prawa względem 25 mil. dla Amerykanów; Deputowani zdawali się nie bardzo powolnymi względem obudwóch tych okoliczności. Zapewniano oraz, iż Senat amerykański odrzucił surowe środki, proponowane przez Prezidenta. — *Temps* podobnież donosi, iż Kongress tak stanowczo zgañił Poselstwo Prezidenta w punkcie, tyczącym się Francyi, ile tylko w obrzędach parlamentowych bydź może. *Messenger* twierdzi jednak, iż wypada życzyć, ażeby *Temps* wskazał źródło, z którego powziął tę wiadomość: listy bowiem z Nowego-Yorku pod dnem 1 Stycznia nic o tém nie wzmiankują.

— Na dzisiejszej Sessyi Izby Deputowanych, Minister morski podał projekt do prawa, w którym żąda dodatku 900,000 franków do uchwalonego kredytu na zaciąg ludzi i uzbrojenie kilku okrętów. Projekt ten odesłano Kommissyi budżetowej do roztrząśnienia.

— Sąd Parów znowu zatrzymał w więzieniu wczora 10 oskarżonych, a 4ch uwolnił. Roboty około budowania sądowej sali dla Parów, zaczęły się wczora rano w ogrodzie Luxemburskiego pałacu; *P. Gouffier* ma bydź dostarczycielem; Architektowi *P. Alfonsowi de Gissors*, poruczone wykonanie budowy.

— Gazety wychodzące w Bordeaux donoszą: „Podług wiadomości, otrzymanych z Pampelony pod dnem



та-Круз-де-Калнезу и Урбисо, двлаь смотрь собравшимся мятежникамъ Наварры, Алавы и Бискаи; число войскъ всячески вооруженныхъ простиралось до 22,000 человекъ. — Дѣла Карлистовъ идутъ успѣшнѣе, нежели мы себѣ воображали. Получено извѣстїе объ осада Рейносы корпусомъ Эрасо, а между тѣмъ Сулакаррегеи держитъ въ окрестностяхъ Пуэрта-де-ла-Рейна въ готовности войско. Рейноса есть главнымъ городомъ области Паленціи и заключаетъ 15,000 жителей, лежитъ близъ Эбро, по большой дорогѣ изъ Сантандеръ въ Мадридъ. Гарнизонъ состоящій изъ 350 человекъ, сдался безъ всякаго сопротивленія и по большой части перешелъ въ ряды мятежниковъ.

#### 5-го Февраля.

Вчера ввечеру Посланники Испанскій и Сицилійскій имѣли честь быть представлены Королю. Вчера о полудни Его Величество занимался съ Предсѣдателемъ Совѣта, а потомъ давалъ аудіенцію Графу Себастьяну.

— Графъ Поццо-ди-Борго сегодня до полудня выѣхалъ въ Лондонъ. Въ Кале сядетъ онъ на корабль. Говорятъ, что Графъ Себастьянъ отправится туда же въ слѣдующую ночь.

— Г-нъ Дюпюитрэнъ снова заболѣлъ и сомнѣваются въ его выздоровленіи.

— Вѣсти о смятеніи въ Санъ-Себастьянѣ не подтверждаются. Письма отъ 1-го сего мѣсяца ничего особеннаго не сообщаютъ.

— Король, Королева и Принцесса Аделаида, выѣхали вчера съ Маршаломъ Жераромъ въ Невилли.

— Г-нъ Беллевалъ перемѣненъ изъ Берна въ Мадридъ первымъ же Секретаремъ Посольства.

— Адмиральтейскій Совѣтъ имѣлъ вчера засѣданіе и говорятъ, что онъ занимался дѣлами Северо-Американскихъ Союзныхъ Штатовъ.

#### 6-го Февраля.

Вчера при Дворѣ былъ большой балъ, продолжавшійся съ 8 часовъ вечера до 3 часовъ ночи. Вчера Король занимался съ Министромъ Финансовъ и давалъ аудіенцію Графу Селлю.

— Вчера назначена Коммиссія для проекта трактата, относительно Соединенныхъ Штатовъ, въ которую избраны: Гг. Релюзъ, Бенжаменъ Деллессеръ, Флори де Шабулонъ, Ганкеронъ, Дюфоръ, Дюкозъ, Кроассанъ, Мейнаръ и Дюмонъ.

— Сегодня облигаціи опять возвысились: есть надежда, что проектъ относительно 25 милліоновъ будетъ принятъ: поелику назначенная для сего проекта Коммиссія совершенно министерская.

— Нѣкоторыя газеты полагаютъ, что Графъ Себастьянъ, 11-го сего мѣсяца выѣдетъ въ Лондонъ; другія же говорятъ, что выѣздъ его послѣдуетъ завтра.

— Изъ Министерства иностранныхъ сношеній отправлено сегодня двухъ курьеровъ къ Посольствамъ, одного въ Вѣну, а другаго въ С. Петербургъ.

— Флотъ, состоящій подъ командою Контръ-Адмирала Массье, отплывшій 29 Декабря изъ Тулона, для маневровъ около Герскихъ острововъ, 30-го Января возвратился въ Тулонъ.

— Письма и газеты изъ Мадрида доходятъ до 29 Января. Спокойствіе въ сей столицѣ продолжается; однако жъ гарнизонъ увеличенъ. (A.P.S.Z.)

#### ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 24-го Января.

Вчера на биржѣ говорили, что Европейскія Державы, состоящія въ ближайшемъ отношеніи къ Испаніи, вознамѣрились положить конецъ свирѣпой войнѣ, продолжающейся съ такимъ ожесточеніемъ.

— Газета Globe уведомляетъ, что по письмамъ изъ Соединенныхъ Штатовъ Северной Америки, составила въ народѣ большая партія, которая, судя по грозному ея тону, желала бы войны съ Франціею.

— Standard, Веллингтонскій журналъ, увѣрнетъ, что при нынѣшнихъ выборахъ 133 Виговъ и Радикалистовъ должно было уступить мѣсто Консерватистамъ.

— Тотъ же журналъ показываетъ главныя основанія реформы Церкви, предпринимаемой нынѣшнимъ Кабинетомъ. Во-первыхъ уничтожены будутъ духовные доходы, такъ называемые sine cura, составляющіе богатое достояніе Епископовъ, обращающія на учрежденіе новыхъ Епископствъ и Настоятельствъ, также на сооруженіе Церквей въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ онѣ окажутся потребными; о улучшеніи состоянія низшаго духовенства назначенъ жалованья для приличнаго содержанія; о средствахъ къ прегражденію властвующимъ богатыми настоятельствами, издерживать доходы оныхъ гдѣ либо индѣ, оставая вмѣсто себя викаріевъ за бѣдную плату; о уничтоженіи и замѣнѣ десятины — вовсе ничего не упомянуто. Совѣщанія Епископовъ по сему предмету продолжаются непрерывно.

wstańców Navarry, Alavy i Biskai; liczba wojsk wszelkiedy broni do 22 000 ludzi wynosiła. — Działania Karolistów śpieszniey idą, aniżeli im się mogło wyobrazić. Otrzymałszy wiadomość o osadzeniu Reinosa przez korpus Eraso, a tym czasem Zumala Carreguy w okolicach Puerta-de-la-Reyna zgromadzone wojsko w pogotowiu trzyma. Reinosa jest głównym miastem prowincyi Palencii i ma 15,000 ludności. Leży w bliskości Ebru na wielkiej drodze z Santander do Madrytu. Garnizon, 350 ludzi, poddał się bez dobycia broni, i po większej części do szeregów powstańców przeszedł.

#### Дня 5.

Завчера ввечеромъ Пословіе Испанскіе и Сичильскіе имѣли зашчытъ одъ Короля быдъ прызгетемі. Ввчора о полудни J. K. Моść pracowалъ зъ Президентемъ Рады, а потомъ давалъ послуханіе Храбиему Себастьяни.

— Храбиа Pozzo-di-Borgo dzisia przed południem wyjechał do Londynu. W Calais miał siąść na okręt. Mówią, że Храбиа Sebastiani następney nocy z nim tamże wyjedzie.

— Pan Dupuytren znowu jest chory, i wątpią już o jego wyzdrowieniu.

— Nie potwierdziła się pogłoska, o rozruchach w San-Sebastian. Listy pod 1 t. m. w ogólności nic ważnego nie donoszą.

— Król, Królowa i Xiężniczka Adelaida, wyjechali wczora z Marszałkiem Gérard do Neuilly.

— Pan Belleval, przeniesiony na pierwszego także Sekretarza Poselstwa z Berny do Madrytu.

— Rada admiralicyyna miała wczora posiedzenie, i mówią, że się zajmowała okolicznościami Stanów Zjednoczonych Ameryki Północney.

#### Дня 6.

Завчора быдъ wielki балъ u двору, który od 8mej wieczorney przeciągnął się do 5ciey z północy. Wczora Król pracowалъ zъ Ministremъ skarbu i udzielił аудыенцямъ Храбиему Celles.

— Izba w biurach swych wyznaczyła wczora Kommissyą do projektu względemъ трактату Stanów Zjednoczonych. Wybrani zostali Panowie: Remusat, Benjamin Delessert, Flaury de Chaboulon, Ganneron, Dufaure, Ducos, Croissant, Meynard i Dumont.

— Dzisia znowu się podniosły papiery: jest bowiem nadzieja, że projekt względemъ 25 milionów przyjęty zostanie: gdyż wczora wyznaczona do tego projektu Kommissya całkiemъ jest ministeryalna.

— Niektóre gazety utrzymują, że Храбиа Sebastiani 11go t. m. do Londynu wyjedzie; inni mówią, że ten wyjazd jutro nastąpi.

— Z Ministerjumъ stosunkówъ zewnętrznychъ wysłano dzisia dwóchъ гоńcówъ do Poselstwъ, jednego do Wiednia, drugiego do St Petersburga.

— Pod rozkazami Kontr-Admirala Massieu zostająca flota, która 29 Grudnia z portu Tulońskiego wypłynęła, dla odbywania ćwiczeńъ około wyspъ Hierryjskich, 30go Stycznia wieczoremъ do Toulonu powróciła.

— Listy i gazety z Madrytu dochodzą do 29 Stycznia. Spokojność w stolicy tey panuje, ale garnizon został powiększony. (A.P.S.Z.)

#### WIELKA БРИТАНІЯ I ИРЛАНДІЯ.

Londyn, dnia 24 Stycznia.

Na wczorayszey giełdzie mówiono, że Mocarstwa Europejskie, naybliżej w témъ interessowane, będą chciały położyć koniecъ okropney wojnie, z taką zacietością w Hiszpanii prowadzoney.

— Globe powiada, że podługъ listówъ, odebranychъ ze Stanówъ Zjednoczonychъ Ameryki Północney, jest pomiędzy masą ludu mocne stronictwo, które, wnosząc zъ groźnego tonu mowy jego, pragnęłoby wojny zъ Франціą.

— Standard, dziennikъ Wellingtonowski, zapewnia, że w terażniejszychъ wyborachъ 133 Wigówъ i Radykalistówъ, musiało ustąpić miejsca konserwantomъ.

— Tenże dziennikъ wymienia główne zasady reformy kościoła, zamierzoney przez terażniejszy Gabinet. A naprzódъ: mają być zniesione sine cura, stanowiące wysokie uposażenie Biskupów, z przeznaczeniemъ tego funduszu na utworzenie nowychъ biskupstwъ i probostwъ, oraz pobudowanie kościołówъ w miejscachъ, gdzie te potrzebne się okazażą; o stósowniejszymъ uposażeniu niższego Duchowieństwa przezъ wyznaczenie pensyи, wystarczającychъ на przyzwoite utrzymanie, o środkachъ zapobiegającychъ, aby posiadacze bogatychъ probostwъ nie byli zastępowani przezъ licho płatnychъ wikaryuszówъ, a sami gdzieindziej dochody zъ tychże używali. — O zniesieniu i zamianie dziesięcin, nie masz żadney wzmianki. Konferencye Biskupówъ zъ Ministrami w tymъ przedmiocie, odbywają się bezъ przerwy.



няхъ цѣлуютъ руки Монарха. Сіе отличіе въ наше время, когда Король съ твердостью защищается, признать Папу своимъ Ленидателемъ можетъ послужить доказательствомъ, сколько тамошнее Правительство дожить дружбою Папы, и какъ стараются, какимъ бы то ни было образомъ, изгладить и малѣйшее несогласіе.

— Здѣсь ожидаютъ на дняхъ прибытія Наслѣднаго Принца Саксенъ-Веймарскаго, подъ именемъ Барона Альтштема. (A.P.S.Z.)

### К и т а й.

Газета Canton-Register сообщаетъ слѣдующій любопытный отвѣтъ Императорскаго Намѣстника Лу на письмо къ нему послѣдняго Начальника Оств Индской Компаніи:

„Лу, Намѣстникъ обихъ Квангскихъ провинцій, облеченный въ знакъ высшей должности и пр., даетъ сіе повелѣніе Гонгскимъ купцамъ, съ тѣмъ, чтобы они познакомились съ его содержаніемъ. Отъ послѣдняго Начальника Англійскихъ варваровъ получено прошеніе, въ коемъ онъ увѣдомляетъ, что компанія сего народа уже болѣе не будетъ посылать судовъ въ Кантонъ, для промѣна тамъ своихъ ни къ чему негодныхъ варварскихъ произведеній на жизненные потребности, какъ то, на чай, шелковые товары и пр. Языкъ сего прошенія дѣйствительно самый запутанный и неудобопонятный. Что же касается до склонности къ перемѣнамъ означеннаго народа, который одного Начальника Компаніи замѣняетъ другимъ, то о семъ не стоитъ и заботиться. Небесная Имперія ко всему одинаково благоклонна. Если новый Начальникъ будетъ строго исполнять законы, то я, взирая на Его Святѣйшее Величество и подражая во благости самому Небу (Императору), буду сожалѣть о варварахъ только издали. Если же варвары, слѣдуя своему обыкновению, начнутъ сопротивляться и изобрѣгать различныя нововведенія, тогда я, въ соединеніи съ Гоппо, испрошу соизволеніе Императора прогнать ихъ въ собственную ихъ землю. Тогда судамъ ихъ будетъ навсегда воспрещено входить во внутреннія моря Имперіи, средоточія вселенной. — Упомянутый Начальникъ говоритъ весьма глупо о притѣсненіи и несправедливости. Ужели ему неизвѣстно, что онъ можетъ прѣзжать въ страну нашу и торговать въ ней только по милости Императора? Поеліку же онъ возстаетъ противу постановленій, давно уже утвержденныхъ, и которыхъ измѣнить нельзя, то и должны Гонгскіе купцы предъявить прилагаемый при семъ списокъ, издревле существующихъ здѣсь постановленій новому Начальнику Компаніи, для общаго свидѣнія всехъ варваровъ. — Сопротивленіе отнюдь не будетъ терпимо! *Особенное приказаніе.*

- 1) Варвары ни подъ какимъ видомъ не могутъ ходить въ Кантонъ цѣлый годъ, чтобы не узнали цѣны товарамъ и не сдѣлали заблаговременныхъ закупокъ для своей выгоды. Это распоряженіе весьма важно.
- 2) Варварамъ сначала дозволено было обращаться и торговать только съ Гонгскими купцами и толмачами, но въ послѣдствіи предметникъ мой, Ли, испросилъ Высочайшее разрѣшеніе на дозволеніе имъ торга съ мелогными торговцами. Отнынѣ таковой торгъ можетъ производиться не иначе, какъ чрезъ толмача или маклера.
- 3) Варвары могутъ жить только въ лавкахъ Гонгскихъ купцовъ. Туземцамъ не дозволяется наниматься къ варварамъ въ услуженіе, дабы тѣмъ не унижить достоинства народа.
- 4) Варвары не могутъ быть носимы въ носилкахъ, ни перегоняться по рѣкѣ въ лодкахъ; однимъ словомъ, они должны сидѣть въ своихъ квартирахъ до окончанія занятій и потомъ отправляться къ кораблямъ, для отъезда домой.
- 5) Жены варваровъ не должны приходить въ Кантонъ для прожитія въ семь городѣ. Въ противномъ случаѣ онѣ будутъ изгнаны силою.
- 6) Варвары не смѣютъ нанимать туземцевъ въ учителя природнаго языка; все дѣла могутъ производиться чрезъ переводчиковъ и маклеровъ. Также не должны они подходить къ воротамъ города съ прошеніями. — Вотъ шесть главнѣйшихъ правилъ. Какъ ихъ, такъ равно и другія постановленія обязаны Гонгскіе купцы предъявить начальникамъ варваровъ и положить цѣль и мѣру ихъ страстямъ. Пословица давно говоритъ: „Варвары могутъ только быть управляемы законами черни.“ Для сего-то и изданы сіи постановленія, долженствующія быть слѣпо исполняемы. Не возможно подчинить варваровъ однимъ законамъ съ природными жителями, и потому-то необходимо, въ случаѣ учиненнаго варваромъ преднамѣреннаго или только неосторожнаго убійства, казнить самаго его смертію. — Не допускайте варваровъ извиняться несвоевременнымъ узнаніемъ законовъ. Вотъ наша воля. (Снб. В.)

chy. To odznaczenie w naszych czasach, kiedy Król statecznie wzbrania się uznawać siebie hołdownikiem Papieża, może być dowodem, jak wysoce Rząd tamoczny ceni przyjaźń Papieża i jak się starają, jakimkolwiek sposobem zagładzić najmnieysze nieporozumienia.

— Oczekują tu przybycia temi dniami Xiążęcia Następcy Sasko-Weymarskiego, pod imieniem Barona Altstädt. (A.P.S.Z.)

### С и н ю.

Gaz. Canton-Register udziela następną ciekawą odpowiedź Namiestnika Cesarzskiego Lu na list ostatniego Naczelnika Wschodnio-Indyjskiej Kompanii.

„Lu, Namiestnik prowincyy obu Kwangsi, przyobleczony w znaki wyższego urzędu i t. d. daje ten rozkaz Hongskim kupcom, z tém, ażeby się dowiedzieli o jego brzmieniu. Od ostatniego naczelnika Angielskich barbarzyńców, otrzymana została prośba, w której on uwiadamia, że kompania tego narodu, nie będzie już więcej posyłała do Kantonu, dla zamiany tam swoich, na nic nie zdalnych, barbarzyńskich, płodów na artykuły żywności, jako to: na herbatę, towary jedwabne i t. d. Język tej prośby rzeczywiście jest niezmiernie zawikłany i trudny do pojęcia. Co się zaś tyczy skłonności do przemian pomienionego narodu, który jednego naczelnika kompanii zamienia na drugiego, o tém wcale nie ma co troszczyć się. Państwo Niebieskie dla wszystkich jednako przychylnie. Jeśli nowy naczelnik będzie ściśle wypełniał prawa, tedy ja, poglądając na Jego Najswiętszy Majestat i naśladowając w dobroci same Niebo (Cesarza), będę się litował nad barbarzyńcami tylko z daleka. Jeśli zaś barbarzyńcy, postępując swym zwyczajem, zaczną się sprzeciwiać i przybierać rozmaite nowości, wtenczas ja, w połączeniu się z Goppo, wyjednam zezwolenie Cesarza dla wygnania ich do własnej ziemi. Wtedy ich okrętom nazawsze wzbronione będzie wejście do wewnętrznych morz Cesarstwa, które jest punktem śródkowym świata. Pomieniony naczelnik mówi bardzo nierozsądnie o ucisku i niesprawiedliwości. Azali mu nie wiadomo, że on może przyjeżdżać do naszego kraju i handlować w nim, tylko z łaski Cesarza? A że powstaje przeciwko postanowieniom, dawno już potwierdzonym, i których nie można zmienić, zatem powinni Hongscy kupcy okazać załączoną tu kopią zdawna istnących postanowień nowemu naczelnikowi kompanii, dla wiadomości powszechney wszystkich barbarzyńców. — Odtąd sprzeciwianie się nie będzie cierpieniem! *Osobne przykazanie.*

- 1) Barbarzyńcy pod żadnym pozorem nie mogą się znajdować w Kantonie przez cały rok, ażeby nie dowiedzieli się o cenie towarów i nie uczynili wcześniejszych zakupień dla swej korzyści. To rozporządzenie bardzo jest ważne.
- 2) Barbarzyńcom z początku było dozwolono obcować i handlować tylko z kupcami Hongskimi i tłumaczami, lecz w późniejszym czasie, mój poprzednik Li, wyjednał naywyższe rozwiązanie na dozwolecie im handlu z kramarzami. Odtąd handel takowy może się odbywać nie inaczej, jak przez tłumacza albo maklera.
- 3) Barbarzyńcy mogą tylko mieszkać w kramach Hongskich kupców. Krajowcom nie wolno najmować się na usługi barbarzyńcom, ażeby przez to nie poniżyć godności narodu.
- 4) Barbarzyńcy nie mogą bydź noszeni w lektykach, ani też wyprzedzać się po rzecze w łodziach, słowem, powinni siedzieć w swoich kwaterach do ukończenia zatrudnień, a potem wybierać się na okręty, dla odjechania do domu.
- 5) Żony barbarzyńców nie powinne przychodzić do Kantonu dla przemieszkiwania w tém mieście. W przeciwném zdarzeniu będą wypędzone mocą.
- 6) Barbarzyńcy nie ważą się najmować na nauczycieli krajowców dla uczenia się języka krajowego; wszystkie czynności mogą się odbywać przez tłumaczów i maklerów. Również nie powinni przychodzić do bram miasta z prośbami. — Oto jest sześć główniejszych prawideł. Jak te, tak równie i inne postanowienia, kupecy Hongscy są obowiązani okazać naczelnikom barbarzyńców i położyć cel i miarę ich chęciom. Dawne przysłowie mówi: „Barbarzyńcy mogą tylko bydź rządzeni prawami pospólstwa.“ Dla teyto przyczyny wydane są te postanowienia, które, powinny bydź ślepo wypełniane. Nie można barbarzyńców podciągnąć pod jedne prawa z krajowcami, i dla tego to koniecznie, w zdarzeniu uczynionego przez barbarzyńca rozmyslnego, albo tylko nieostrożnego zabójstwa, karać go samego śmiercią. — Nie dozwalajcie barbarzyńcom wymawiać się niewczesnym poznaniem praw. Taka jest nasza wola. (G.S.P.)